

Звіт
за результатами опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового)
рівня щодо якості освітньо-наукової програми «Технології захисту навколишнього
середовища»

Опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня проводилося Центром забезпечення якості вищої освіти в рамках реалізації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до Наказу ректора № 0790-VI від 1 листопада 2021 р.

Термін опитування: з 2 листопада по 10 листопада 2021 року.

Інструментарій дослідження анкета, що надавалась через інформаційний сервіс Особистий кабінет.

Для проведення опитування була розроблена та затверджена у встановленому порядку спеціальна анкета, яка охоплювала важливі для формування загальної оцінки блоки питань: якість освітньої компоненти, якість викладання, якість наукового керівництва, якість загальної підтримки здобувачів вищої освіти під час реалізації освітніх програм.

Мета опитування: вивчення оцінки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) якості змісту та реалізації освітньо-наукової програми «Технології захисту навколишнього середовища».

Обробка результатів проводилась за допомогою програми ОСА.

Блок I. Освітня компонента

Розподіл відповідей респондентів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що зміст освітньо-наукової програми відповідає вашим науковим інтересам та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності?» показує, що всі аспіранти, які брали участь в опитуванні, продемонстрували задоволеність змістовною складовою ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» в частині відповідності їх науковим інтересам та сприяння підготовці до дослідницької діяльності (рис. 1).

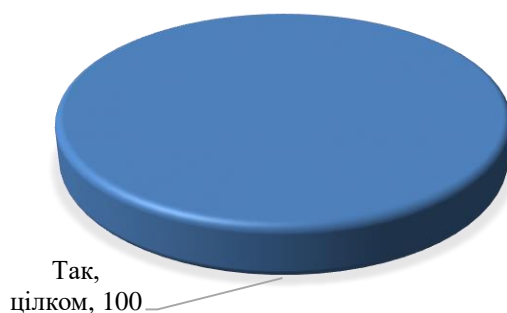

Рисунок 1 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що зміст освітньо-наукової програми (перелік навчальних дисциплін) відповідає вашим науковим інтересам та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності?», %

Як позитивний аспект відмітимо, що жоден аспірант ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» не обрав варіанту відповіді «Не відповідає».

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Чи вважаєте Ви достатньою заплановану кількість навчальних курсів для формування загальних компетентностей?» засвідчують, що 100 %

респондентів повністю задоволені змістовною складовою освітньо-наукової програми «Технології захисту навколишнього середовища» щодо здатності формування загальних компетентностей (рис. 2).

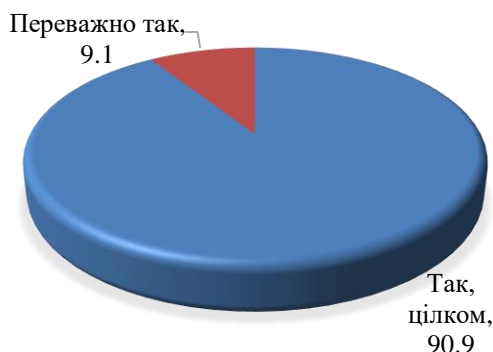

Рисунок 2 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви достатньою кількістю навчальних дисциплін для формування загальних компетентностей?», %

При цьому, необхідно відмітити, що як і на попереднє запитання анкети, жоден респондент не обрав варіант відповіді «Ні, недостатньо».

Відповіді аспірантів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що програма включає достатньо навчальних курсів, необхідних для успішного виконання дисертаційного дослідження?» показують, що позитивно оцінюють даний аспект реалізації ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» 100 % респондентів, які навчаються на даній освітньо-науковій програмі (рис. 3).

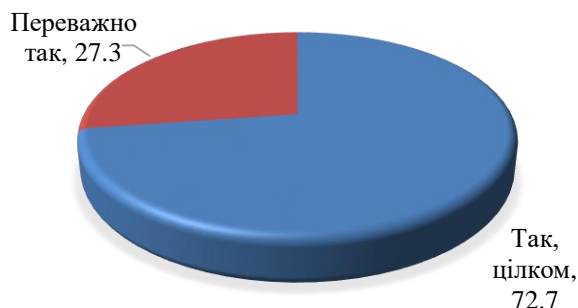

Рисунок 3 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи вважаєте Ви, що програма включає достатньо навчальних курсів, необхідних для успішного виконання дисертаційного дослідження?», %

Необхідно відмітити, що жоден аспірант не обрав варіанту відповіді «Навчальні курси зовсім не пов'язані з дисертаційним дослідженням» або «Навчальних курсів недостатньо».

Важливим аспектом реалізації ОНП є задоволеність здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня можливостями формування індивідуальної освітньої траєкторії. Як свідчать результати опитування, узагальнені на рис. 4, 100 % респондентів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» в повній мірі задоволені процедурою формування індивідуальної освітньої траєкторії.

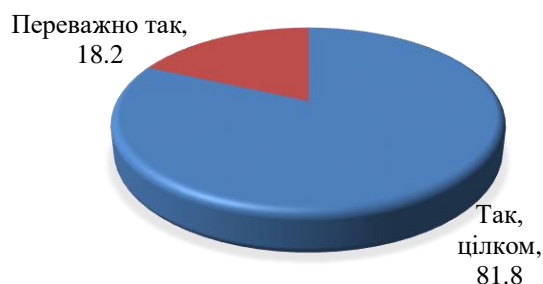

Рисунок 4 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи задовольняє Вас процедура вибору дисциплін для формування індивідуальної освітньої траєкторії?», %

Аналіз результатів відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Дисципліни якого спрямування Ви хотіли б додати до переліку вибіркового дисциплін?» засвідчив, що 27,3 % зазначили про бажання додати до переліку вибіркового дисциплін освітні компоненти для формування професійних компетентностей, 9,1 % – для поглиблення теоретичних знань з тематики дисертаційного дослідження. Слід відмітити, що на думку 63,6 % респондентів нічого не потрібно змінювати, оскільки дисциплін, що передбачені навчальним планом цілком достатньо.

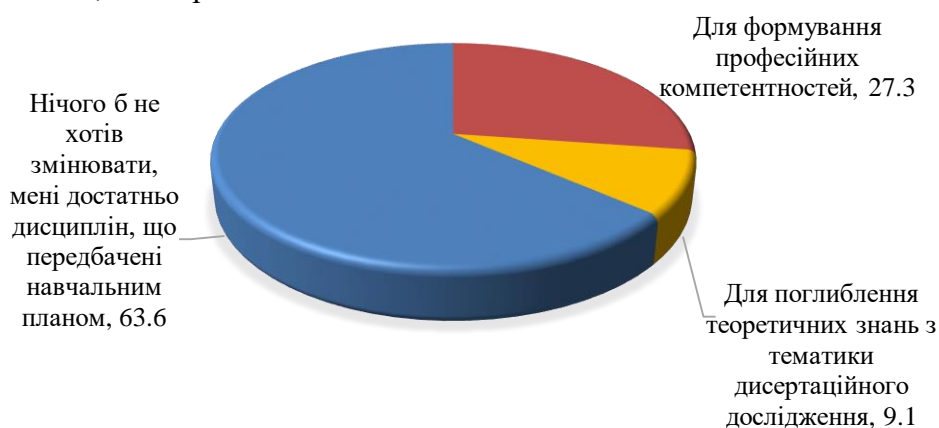

Рисунок 5 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Дисципліни якого спрямування Ви хотіли б додати до переліку вибіркового дисциплін?», %

Блок 2. Якість викладання

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання блоку «Якість викладання» свідчить про достатньо високу якість викладання в межах даної ОНП. Як позитивний аспект доцільно звернути увагу на відсутність негативних оцінок респондентів щодо даного аспекту реалізації ОНП «Технології захисту навколишнього середовища».

Зокрема, аналіз відповідей опитаних аспірантів на запитання «Чи завжди форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених результатів навчання?» засвідчує, що всі респондентів надали позитивну відповідь щодо використання сучасних форм і методів навчання та викладання при вивченні освітніх компонентів відповідно до навчального плану ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» (рис. 6).

Рисунок 6 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи завжди викладачі використовують сучасні форми та методи навчання та викладання?», %

Відповіді респондентів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання щодо постійного оновлення змісту дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі демонструють повну задоволеність респондентів змістом навчальних дисциплін в контексті висвітлення сучасних наукових досягнень та врахування тенденцій розвитку спеціальності (рис. 7).

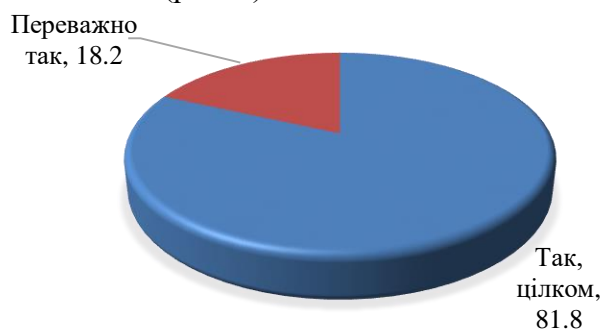

Рисунок 7 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи відповідала інформація, отримана Вами під час навчання, сучасним тенденціям розвитку спеціальності?», %

Так, 100 % аспірантів відмітили, що освітні компоненти на постійній основі оновлюються викладачами з врахуванням найновіших наукових досягнень та тенденцій розвитку даної галузі й спеціальності. Як позитивний аспект слід відмітити, що жоден з респондентів не обрав варіант відповіді «Ні, переважна більшість інформації була застарілою та не актуальною».

Узагальнення відповідей респондентів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання щодо чіткості та зрозумілості форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання дозволяє зробити висновок, що всі респонденти в повній мірі задоволені формами контрольних заходів та критеріями оцінювання, вважають їх прозорими і зрозумілими. (рис. 8).

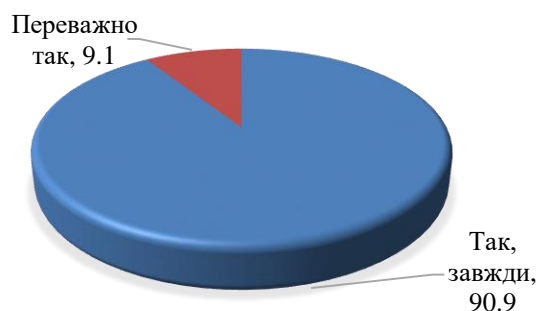

Рисунок 8 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи завжди форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими і зрозумілими?», %

Як позитивний аспект слід відмітити, що жоден з респондентів не обрав варіант відповіді «Ні, критерії оцінювання не є чіткими та зрозумілими».

Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» підтверджують існування тісного зворотного зв'язку між аспірантами та викладачами в процесі вивчення навчальних дисциплін (рис. 9).

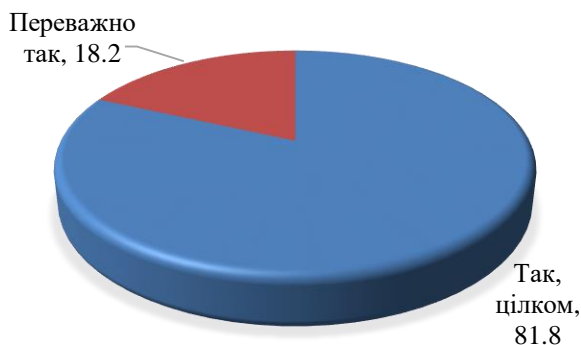

Рисунок 9 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи задоволені Ви існуючими можливостями отримання консультацій з навчальних питань?», %

Так, всі аспіранти, які брали участь в опитуванні, зазначили, що протягом семестру, в процесі вивчення навчальних дисциплін завжди мали можливість отримання необхідної консультації з навчальних питань.

Як позитивний аспект доцільно звернути увагу на розподіл відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Чи бувають випадки недобросовісного проведення занять викладачами» (рис. 10). Так, 90,9 % аспірантів відмітили, що в процесі навчання були відсутні випадки недобросовісного проведення занять викладачами.

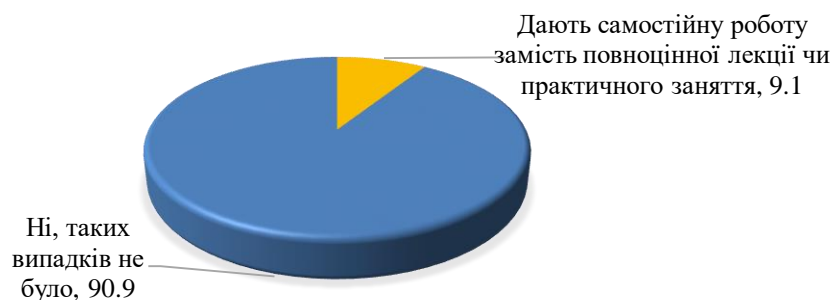

Рисунок 10 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи бувають випадки недобрсовісного проведення занять викладачами, зокрема», %

Важливим аспектом забезпечення ефективної організації освітньої діяльності є збалансованість навчального навантаження здобувачів вищої освіти. Аналіз відповідей опитаних аспірантів, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання «Як ви оцінюєте Ваш рівень навчального навантаження?» демонструє, що 63,6 % респондентів задоволені обсягом навчального навантаження і зазначили, що рівень навантаження є цілком помірним. При цьому, 36,4 % здобувачів відзначили, що рівень навчального навантаження є низьким (рис. 11).

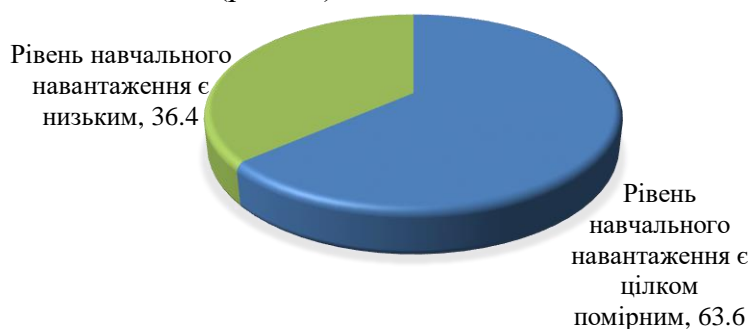

Рисунок 11 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Як ви оцінюєте Ваш рівень навчального навантаження?», %

Блок 3. «Наукове керівництво»

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання даного блоку свідчить про високу якість наукового керівництва та тісну співпрацю й суттєву допомогу наукового керівника здобувачам вищої освіти в процесі реалізації їх наукових інтересів та проведення наукових досліджень (рис. 12-15).

На запитання анкети, які стосувалися корисності допомоги наукового керівника при виборі теми дисертаційного дослідження, підготовці наукових публікацій, в процесі роботи над текстом дисертації, при формуванні індивідуального наукового плану респонденти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» переважно обирали варіанти відповідей «Дуже корисною» та «Корисною». Як позитивний аспект, необхідно відмітити, що жоден респондент за даним блоком запитань не обрав варіант відповіді «Не відчував такої допомоги» або «Допомога була епізодичною».

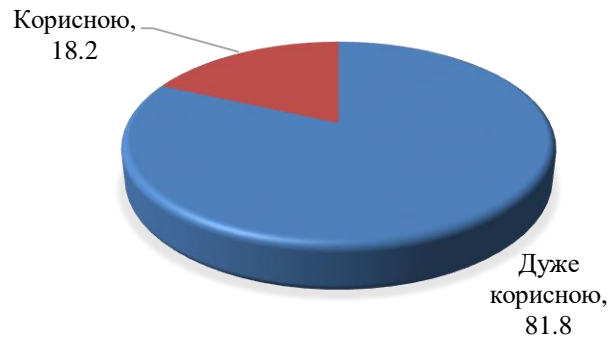

Рисунок 12 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у виборі теми дисертації?», %

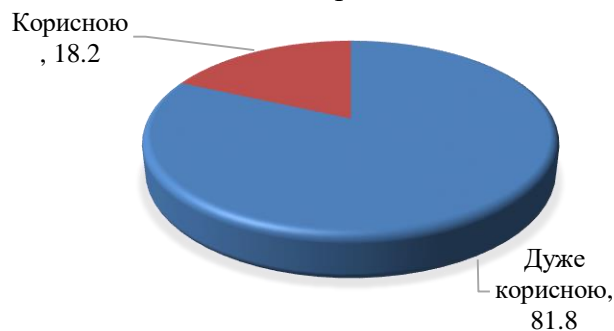

Рисунок 13 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у підготовці наукових публікацій?», %

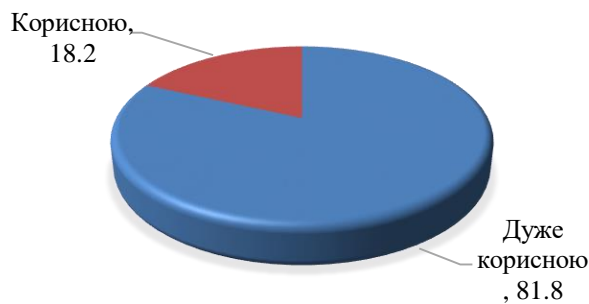

Рисунок 14 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у роботі над текстом дисертації?», %

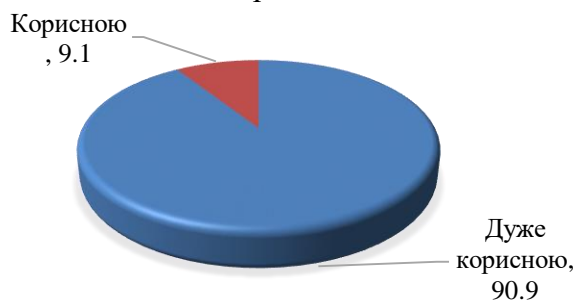

Рисунок 15 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Наскільки корисною була допомога (поради) вашого наукового керівника у формуванні індивідуального наукового плану?», %

Блок 4. «Загальна підтримка освітньої програми»

Результати оцінювання аспірантами ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» доступу до наукометричних баз засвідчують високий рівень задоволення респондентів даним видом ресурсного забезпечення виконання наукових досліджень (табл. 16).

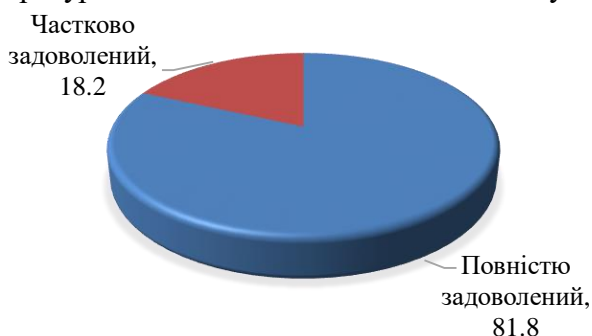

Рисунок 16 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи задоволені Ви можливостями доступу до наукометричних баз даних під час навчання в аспірантурі та підготовки дисертаційного дослідження?», %

Так, 100 % опитаних відзначили, що повністю задоволені рівнем якості інформаційної підтримки, яка надавалась їм під час навчання в аспірантурі та дисертаційних дослідженнях. При цьому, необхідно відмітити, що жоден аспірант ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» не надав низької оцінки даному виду підтримки реалізації науково-дослідної діяльності.

Ефективність підтримки реалізації ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» в частині лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання всі респонденти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», які мали в обладнанні потребу, є задоволені наданим доступом та можливостями використання обладнання, яке є необхідним для проведення успішного дисертаційного дослідження (рис. 17).

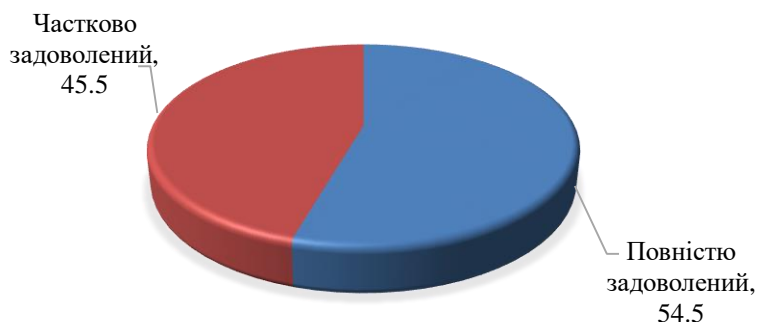

Рисунок 17 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи задоволені Ви доступом та можливостями використання лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання?», %

Так, 54,5 % опитаних повністю задовольняє доступ та можливості використання лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання, 45,5 % – частково задовольняє.

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання щодо можливостей, які надає університет для апробації проміжних результатів дослідження, дозволяє зробити висновок, що 100 % опитаних аспірантів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» підтверджують забезпечення таких можливостей з боку СумДУ (рис. 18).

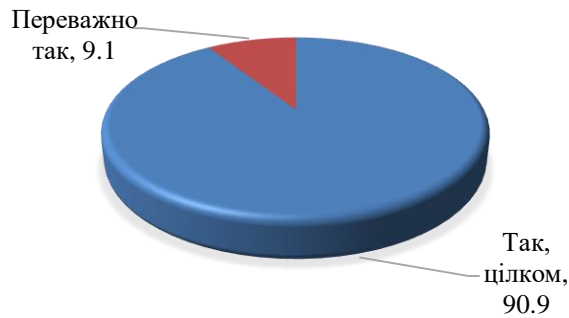

Рисунок 18 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи забезпечує СумДУ можливості для апробації наукової діяльності аспірантів, обговорення проміжних результатів дисертаційного дослідження?», %

Як позитивний аспект, необхідно відмітити, що жоден респондент за даним блоком запитань не обрав варіант відповіді «Не забезпечує».

Розподіл відповідей аспірантів на запитання «Чи забезпечує СумДУ можливості залучення аспірантів до виконання науково-дослідних тем?» свідчить, що здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» широко залучаються до виконання науково-дослідних тем, що реалізуються на факультеті ТеСЕТ та університеті (рис. 19).

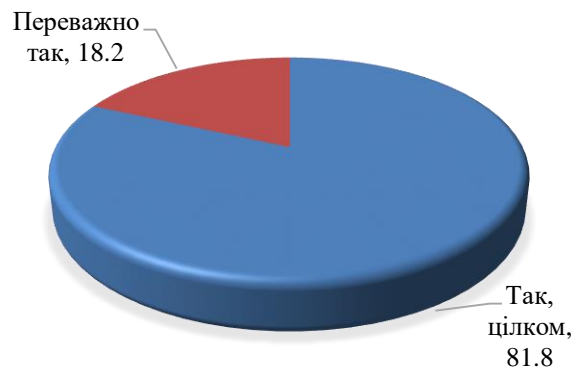

Рисунок 19 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи забезпечує СумДУ можливості залучення аспірантів до виконання науково-дослідних тем?», %

Відповіді аспірантів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на дані запитання анкети розділилися таким чином: 81,8 % опитуваних надали відповідь «Так, цілком», 18,2 % – «Переважно, так».

Відповіді здобувачів вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» щодо можливостей їх залучення до міжнародної академічної спільноти, які забезпечуються СумДУ, свідчать про високий рівень задоволеності аспірантів існуючими можливостями їх участі в міжнародних конференціях, публікаціях тощо. Так, 100 % аспірантів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на дане запитання анкети надали відповідь «Так, цілком» (рис. 20).

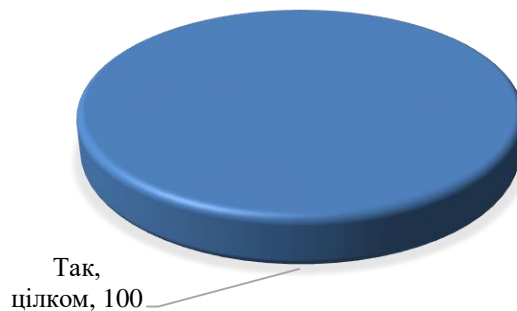

Рисунок 20 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи забезпечує СумДУ можливості залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти (через участь у міжнародних конференціях, публікаціях тощо)?», %

Відповіді респондентів щодо оцінювання можливостей практичної підготовки в рамках ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» дозволяють зробити висновок, що більшість респондентів задоволені даним аспектом реалізації освітньо-наукової програми та вважають, що практична підготовка в повній мірі сприяє отриманню навичок та компетентностей, що необхідні для подальшої успішної реалізації професійної діяльності (рис. 21).

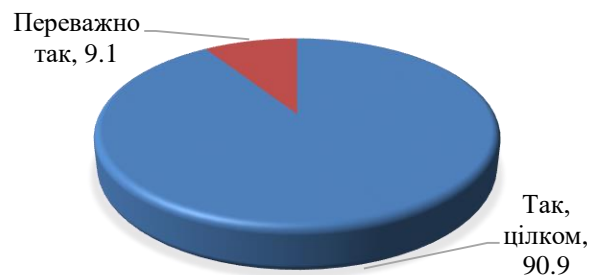

Рисунок 21 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Наскільки практична підготовка у рамках освітньо-наукової програми дозволяє здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності?», %

Відповіді аспірантів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Наскільки практична підготовка у рамках освітньо-наукової програми дозволяє здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності?» розділилися таким чином: 90,9 % надали відповідь «Так, цілком», 9,1 % – «Переважно, так».

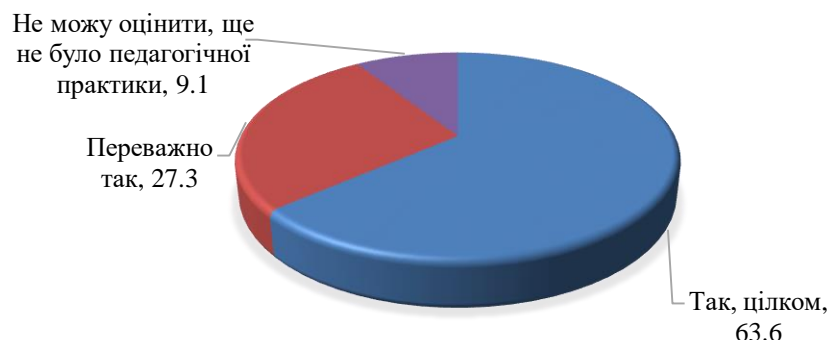

Рисунок 22 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Чи забезпечує підготовка у рамках освітньо-наукової програми отримання Вами навичок у сфері педагогічної діяльності?», %

Відповіді аспірантів ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» на запитання анкети «Чи забезпечує підготовка у рамках освітньо-наукової програми отримання Вами навичок у сфері педагогічної діяльності?» розділилися наступним чином: 63,6 % надали відповідь «Так, цілком», 27,3 % – «Переважно, так».

В СумДУ стимулюється і підтримується міжнародна академічна мобільність, на постійній основі здійснюється інформування здобувачів вищої освіти щодо актуальних програм навчання та стажування за кордоном. Результати опитування свідчать про те, що 45,5 % здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», відмітили, що університет надає достатньо можливостей для академічної мобільності, 54,5 % зазначили, що мають досить інформації і бажання, проте не завжди можуть виконати пропоновані умови, 18,2 % здобувачів вказали, що будуть використовувати кожну можливість мобільності для власного розвитку і зростання, 18,2 % відзначають, що університет надає досить інформації про можливості мобільності, проте їм це не цікаво або вони не мають чіткого уявлення про академічну мобільність і її значення для них.

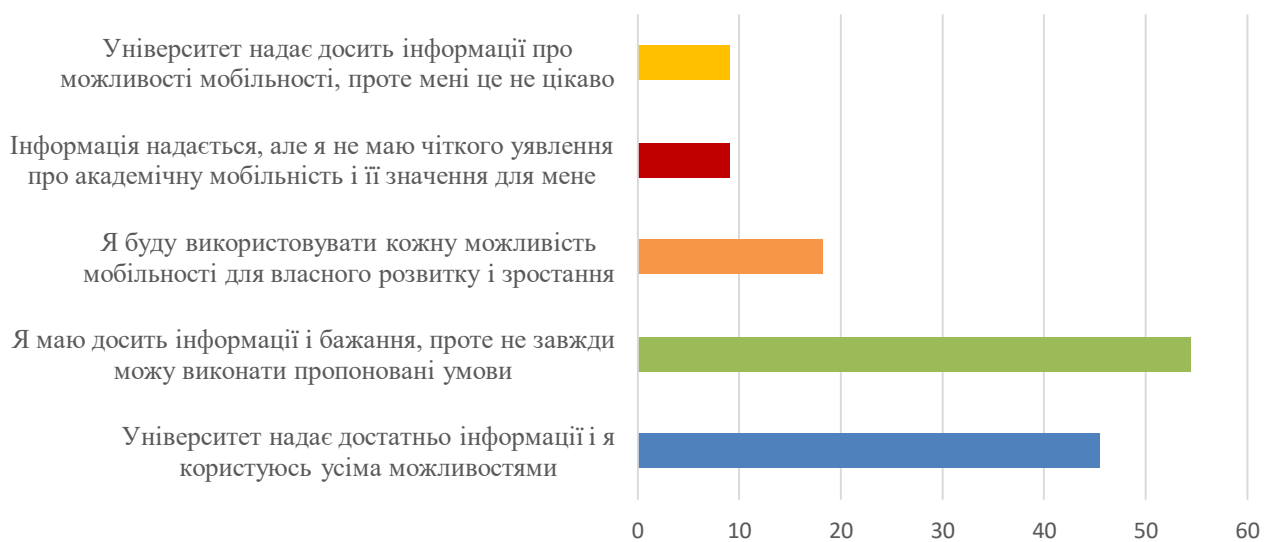

Рисунок 23 – Розподіл відповідей здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, які навчаються на ОНП «Технології захисту навколишнього середовища», на запитання анкети «Як особисто Ви оцінюєте наявні можливості академічної мобільності», %

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти ОНП «Технології захисту навколишнього середовища» блоку «Загальна підтримка освітньої програми» демонструють високий рівень задоволеності підтримкою, яка їм надається під час навчання в аспірантурі та при проведенні дисертаційних досліджень у різних сферах.